

IKT PRIEMONIŲ TAIKYMO SKATINANT MOKINIŲ MOKYMOSI MOTYVACIJĄ ANGLŲ KALBOS PAMOKOSE PATIRTYS

Agnė Padvaiskienė

E. paštas agnepadvaiskiene@gmail.com

Mykolo Romerio universiteto Žmogaus ir visuomenės studijų fakultetas

Valdonė Indrašienė

E. paštas v.indrasiene@mruni.eu

Mykolo Romerio universiteto Žmogaus ir visuomenės studijų fakultetas

Santrauka. Šiame straipsnyje analizuojamos informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo galimybės skatinant mokinių mokymosi galimybes anglų kalbos pamokose. Straipsnio tikslas – atskleisti informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo galimybes skatinant mokinių mokymosi motyvaciją anglų kalbos pamokose. Tyrimui atlikti pasitelkta kokybinio tyrimo prieiga. Straipsnyje analizuojama anglų kalbos mokytojų, dirbančių gimnazijos klasėse ir taikančių IKT, patirtis. Tyrimu atskleista, kad, taikant IKT anglų kalbos pamokose ir siekiant motyvuoti mokinius, yra svarbu kurti pozityvią mokymosi aplinką, suteikti grįžtamąjį ryšį, taikyti šiuolaikinio ugdymo principus ir pamokoje palaikyti veiklos dinamiką. Dažniausiai taikomos IKT priemonės yra kompiuteris, mobilusis telefonas, planšetė, dokumentų kamera ir išmanioji lenta. Kalbiniai įgūdžiai lavinami taikant skaitmeninių vadovėlių medžiagą, dirbant virtualioje aplinkoje ar naudojantis internetu.

Reikšminiai žodžiai: IKT priemonės; mokymosi motyvacija; anglų kalbos mokymas; mokytojai.

Įvadas

Mokymas nebėra toks tradicinis kaip anksčiau, todėl mokytojui, norinčiam tinkamai paruošti medžiagą mokymosi procesui, reikia išmanyti informacinių komunikacinių technologijų (toliau – IKT) pagrindinius procesus¹, o pats mokymas turi atliepti modernios visuomenės poreikius². IKT taikymas bendrojo ugdymo mokyklose yra itin aktualus mokant šiuolaikinės kartos mokinius, nes jų gyvenimo veiklos įvairovė glaudžiai siejasi su technologijų naudojimu, todėl į tai reikėtų atkreipti dėmesį³ stengiantis mokinį įtraukti į mokymosi procesą taikant IKT, skaitmenizuotą medžiagą ar kitas šiuolaikinių technologijų priemones⁴. Pasitebima, kad, taikant IKT mokymas(is) tampa labiau orientuotas į mokinį ir yra labiau personalizuotas; gali vykti įvairioje aplinkoje ir bet kuriuo metu; jis pritaikomas mokinių poreikiams; reikalauja kritinio mąstymo ugdymo; mokymo(si) procesas tampa dinamiškesnis ir įvairesnis, o visa tai motyvuoja mokinį mokytis⁵. Valstybinėje švietimo strategijoje⁶ pabrėžiama motyvacijos mokytis stoka, todėl svarbu mokymo(si) procesą daryti patrauklesnį, motyvuojantį konstruoti žinias patraukliomis ir naujomis formomis. IKT yra šiuolaikinės mokyklos priemonės, skirtos ne tik mokyti ar padėti suprasti medžiagą, tačiau ir motyvuoti, sudominti mokinį mokomuoju dalyku. Tradicinių metodų taikymas pamokose nebėra motyvuojantis ar skatinantis mokytis, nes mokiniai yra aktyvūs informacinės

- 1 Ingrida Lisinskienė ir Ramūnas Kubiliūnas, „Anglų kalbos mokymo nuotoliniu būdu metodika ir jos taikymas“, *Vilnius University Open Series* (2021): 157, <https://www.zurnalai.vu.lt/open-series/article/view/24031>.
- 2 Anastasia Zinkovskaya, Veronika Katermina ir V. A. Plaxin, „Remote Technologies in the Field of Foreign Language Teaching as a Part of the Digital Education Ecosystem“, *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 437 (2020): 681, <https://www.atlantis-press.com/proceedings/detp-20/125940167>.
- 3 Vilija Targamadžė ir kt. *Naujoji (Z) karta - prarastoji ar dar neatrastoji? Naujosios (Z) kartos vaiko mokymosi procesų esminių aspektų identifikavimas* (Vilnius: Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras, 2015), 4, <https://www.lituanistika.lt/content/94935>.
- 4 Jurgita Baranaušienė ir Daina Gudonienė, „Edukacinių technologijų taikymas mokinių įsitraukimui ir motyvacijai didinti“, iš *Pažangios mokymosi technologijos ir aplikacijos*, Danguolė Rutkauskienė (Kaunas: Kauno technologijos universitetas, 2020), 162.
- 5 Blanka Frydrychova ir Petra Poulouva, „ICT as a motivational tool in the learning of foreign languages“, iš *Proceedings of the 2014 International Conference on Educational Technologies and Education* (2014), 53.
- 6 „Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XII-745 „Dėl valstybinės švietimo 2013-2022 metų strategijos“, *Valstybės žinios*, 2013-12-30, Nr. 140-7095.

visuomenės nariai ir domisi tuo, kas yra interaktyvu⁷. Taigi, norint pagerinti mokymo ir mokymosi procesų kokybę, būtina taikyti IKT atsižvelgiant į mokinių poreikius, interesus ir įpročius⁸.

IKT taikymas mokymo(si) procese gana dažnai nagrinėjamas mokslininkų. Nurodoma, kad IKT priemonių integravimas mokymo procese skatina mokinių motyvaciją mokantis anglų kalbos⁹, išmaniųjų technologijų taikymas motyvuoja mokinius siekti geresnių rezultatų¹⁰, o vaizdo medžiagos pateikimas įvardijamas kaip patraukliausias ir įtraukiausias metodas tarp aukštesniosios mokslo pakopos studentų¹¹. Atskleista, kad mokinio įgalinimas pasirinkti IKT įrankius¹², saikingas moderniųjų technologijų taikymas pamokose¹³ ir specifinių IKT priemonių parinkimas¹⁴ skatina ir pozityviai veikia ne tik mokinių, bet ir universiteto studentų mokymosi motyvaciją¹⁵. IKT taikymas skatina asmens, kuris mokosi, vidinės motyvacijos augimą mokantis anglų kalbos, nes priemonių įvairovė ir patrauklumas

-
- 7 Mustafa Altun, „The Integration of Technology into Foreign Language Teaching“, *International Journal on New Trends in Education and Their Implications* 6 (1, 2015): 22-23, <http://www.ijonte.org/FileUpload/ks63207/File/03a.altun.pdf>.
 - 8 Febriyuliana Widyaningtyas ir Farah Sukmawati Wahidah, „Analyzing the students' motivation towards the use of ICT in learning English“, *Academic Journal Perspective: Language, Education and Literature* 9 (2, 2021), 148.
 - 9 Elizabeth Meiske Maythy Lasut ir Jeanette Jeane Bawengan, „The Effectiveness of ICT's integration in enhancing student motivation in learning English“, iš *Proceedings of the 4th Asian Education Symposium, Advances in Social Science, Education and Humanities Research* (2019), 211-215.
 - 10 Altun, *op. cit.*, 22-27.
 - 11 Gražina Droessiger ir Skaidra Girdenienė, „Efektyvaus užsienio kalbų mokymo (si) veiksniai: studentų požiūrio analizė“, *Žmogus ir žodis: mokslo darbai. Svetimosios kalbos* 20 (4, 2018): 27-45, <https://vb.vgtu.lt/object/elaba:36481840/>.
 - 12 Mark Granito ir Ellina Chernobilsky, „The Effect of Technology on a Student's Motivation and Knowledge Retention“, *NERA Conference Proceedings* (2012), https://opencommons.uconn.edu/nera_2012/17.
 - 13 Danguolė Kalesnikienė ir Agnė Saylik, „Mokytojo vaidmens kaita taikant informacines ir komunikacines technologijas pradinėse klasėse“, *Žvirblių takas* Nr.1 (2013): 32-42, <https://www.lituanistika.lt/content/60034>.
 - 14 Heather Francis, *The role of technology in self-directed learning. A literature review* (A centre for Inspiring Minds, 2017), https://www.academia.edu/35278698/The_role_of_technology_in_self_directed_learning_A_literature_review.
 - 15 Zarqa Farooq Hashmi, Muhammad Arshad Dahar ir Azhar Sharif, „Role of Information and Communication Technology in Motivating University Undergraduate Students Towards a Learning Task in Public Sector Universities of Rawalpindi City“, *Sociology and Criminology – Open Access* 7 (2, 2019), <https://www.longdom.org/open-access/role-of-information-and-communication-technology-in-motivating-university-undergraduate-students-towards-a-learning-task-in-public-37566.html>.

labiau įtraukia į patį mokymąsi¹⁶. Mokslininkai pažymi IKT įrankio „Quizlet“ svarbą siekiant mokinių mokymosi motyvacijos gerinimo mokantis anglų kalbos žodyno¹⁷, taip pat teigiamą virtualios aplinkos, telefonų, elektroninio pašto, interaktyvių programų ir platformų naudojimo poveikį mokinių įsitraukimui ir mokymosi motyvacijai¹⁸. Išanalizavus aukštojoje mokykloje atliktus tyrimus nustatyta, kad dėstytojai dažniau taiko tradicinius metodus nei inovatyvesnius, pavyzdžiui, multimediją, telefoną ar elektroninius žodynus¹⁹. Tyrimo duomenys atskleidė, kad mokiniai jaustųsi labiau motyvuojami, jei moderniosios technologijos būtų taikomos dažniau.

Mokymosi motyvacijos skatinimas plačiau analizuojamas ir aptariamas užsienio mokslininkų darbuose. Lietuvos mokslininkai analizuoja mokymosi motyvacijos skatinimo būdus, tačiau dauguma tyrimų atlikta analizuojant pradinį klasių mokytojų arba aukštųjų mokyklų dėstytojų ir asmenų, kurie mokosi, patirtį.

Tyrimo tikslas – atskleisti IKT taikymo anglų kalbos pamokose, skatinant mokinių mokymosi motyvaciją, galimybes.

Tyrimo uždaviniai:

- 1) atskleisti mokinių mokymosi motyvacijos anglų kalbos pamokose veiksnius;
- 2) išskirti IKT priemones taikomas anglų kalbos pamokose, skatinant mokinių mokymosi motyvaciją.

Tyrimo tikslui pasiekti buvo pasitelkta mokslinės literatūros analizė, taikytas giluminio interviu metodas, o duomenų apdorojimui taikyta turinio (angl.

16 Widyningtias ir Wahidah, *supra note*, 8: 147-156.

17 Evelina Streckienė ir Loreta Bukšnytė-Marmienė, „Ketvirtokų anglų kalbos žodyno mokymosi pasiekimų ir motyvacijos didinimas: Quizlet įrankio reikšmė“, *Pedagogika* 144 (4, 2021): 180-201, <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1020630>.

18 Jurgita Baranauskienė ir Daina Gudonienė, „Edukacinių technologijų taikymas mokinių įsitraukimui ir motyvacijai didinti“, iš *Pažangios mokymosi technologijos ir aplikacijos. Konferencijos pranešimų medžiaga*, Danguolė Rutkauskienė (Kaunas: KTU, 2021), 162-172.

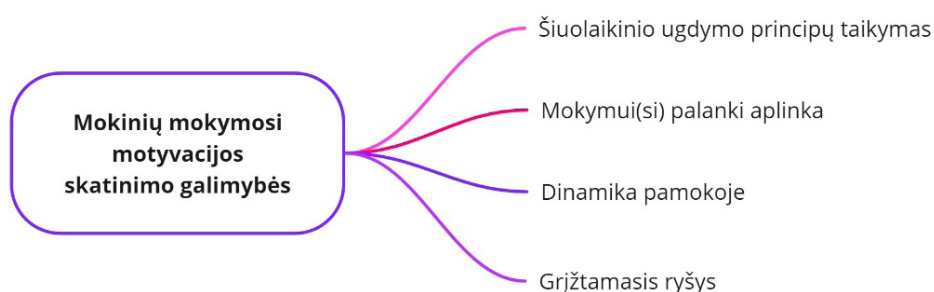
19 Renata Skučienė, „Inovatyvių mokymo priemonių taikymas mokant anglų kalbos“, *Šiuolaikinės visuomenės ugdymo veiksniai* 3 (2018): 225-234, https://www.researchgate.net/publication/348473784_Inovatyviu_mokymo_priemoniu_taikymas_mokant_anglu_kalbos.

content) analizė. Tyrimo dalyviai pasirinkti remiantis kriterinės atrankos metodu: interviu dalyviai – Vilniaus miesto anglų kalbos mokytojai, kurie taiko IKT ugdymo procese ne mažiau nei trejus metus I–IV gimnazijos klasėse. Vilniaus miesto mokytojai pasirinkti remiantis patogiosios imties sudarymo principu, nes pasirinktas miestas, kuriame gyvena tyrėjas. Apklausus pirmus tris mokytojus, taikytas „sniego gniūžtės“ imties sudarymo principas, kai kiti informantai yra rekomenduojami apklaustų kolegų.

Straipsnis parengtas tyrimo, atlikto rengiant edukologijos krypties magistro darbą A. Padvaiskienė „IKT taikymo galimybės anglų kalbos pamokose skatinant mokinių mokymosi motyvaciją“, pagrindu.

1. IKT taikymo ypatumai siekiant skatinti mokinių mokymosi motyvaciją

Empirinio tyrimo duomenys atskleidė mokinių mokymosi motyvacijos skatinimo anglų kalbos pamokose ypatumus. Išskirtos šios kategorijos: šiuolaikinio ugdymo principų taikymas, mokymui(si) palanki aplinka, dinamikos pamokoje palaikymas ir grįžtamojo ryšio palaikymas.

1 pav. Mokinių mokymosi motyvacijos skatinimo galimybės

Individualizavimas, patrauklus medžiagos ir įdomaus pamokos turinio palaikymas, pateikimas, pasak tyrimo dalyvių, skatina mokinius mokytis:

„Mano pagrindinė užduotis yra padaryti, kad jiems būtų įdomu. <...> nebūtinai

ant lentos surašyti taisykles, bet ir grupinį darbą duoti, kad jie ką nors ar surastų ar sudėliotų ar sukurtu žodžiu.“ (I7).

„<...> kad gali praktiškai pritaikyti šią dalyką ir pamokose. Realus gyvenimo situacijos jiems patinka labiausiai.“ (I6.)

Šie tyrimo radiniai atliepia mokslininkų²⁰ išvadas, kad, taikant IKT, individualizuojant ir diferencijuojant mokymą(si) pagal kiekvieno mokinio poreikius, skatinama mokinių mokymosi motyvacija ir mokymasis yra įvairesnis ir patrauklesnis.

Tyrimo dalyviai išsakė nuomonę, kad taikant IKT svarbu mokiniams sudaryti pasirinkimo laisvę:

„<...> duodu daug jiems savarankiškumo ir galimybių patiems reguliuoti mokymosi procesą.

<...> savarankiškumo pasirinkti užduotis, <...> nes kiekvienas esam skirtingi <...>. Duodu pasirinkti, iš tikrųjų, per pamokas ar jie norėtų su IKT kažką daryt, ar jie norėtų, tarkim, rašini rašyti ranka.“ (I1).

„<...> leidžiu mokiniams patiems pasidaryti teminių žodžių sąrašus. Paskui mes su mokiniais tikrinamės tų žodžių lygį. Ir mokiniai patys kuria tą procesą, patį turinį ir iš tikrųjų padeda. <...> ir būtent ta motyvacija ir pasimato, nes <...> pradeda kritiškai mąstyti.“ (I5).

Šis ugdymo principas kaip mokymosi motyvacijos veiksnys pabrėžiamas ir kitų mokslininkų²¹ tyrimuose. Tyrimo dalyviai mano, kad aiškūs pamokos rei-

20 Vilma Bijeikienė, Daiva Pundziuvienė ir Lina Danutė Zutkienė, „IKT panaudojimas integruojant kalbos ir dalyko mokymą“, *Darnioji daugiakalbystė*, 1 (2012): 120, <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:j.04~2012~1367188582243/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content>.

Blanka Frydrychova Klimova ir Petra Poulova, „ICT as a motivational tool in the learning of foreign languages“, iš *Proceedings of the 2014 International Conference on Educational Technologies and Education* (2014), 53, <http://www.inase.org/library/2014/interlaken/bypaper/EDU/EDU-06.pdf>.

Algimantas Bagdonas ir Irena Jankauskienė, „Užsienio kalbų mokymosi poreikiai ir motyvacija“, *Mokslo taikomieji tyrimai Lietuvos kolegijose* 13 (2017): 77-85, <http://ojs.kaunokolegija.lt/index.php/mttlk/article/view/205>.

Bhaskara Rao Chintla, „The Use of Technology in English Language Teaching at Current Scenario“, *IShodh Sarita* 8 (2021): 23, https://www.researchgate.net/publication/365185221_The_Use_of_Technology_in_English_Language_Teaching_at_Current_Scenario.

21 Saulė Raižienė, Ingrida Gabrielavičiūtė ir Renata Garckija, „Towards the Effective Motivation: The Main Results of DoIT3 Study and Recommendations“, *Psichologija* 67 (2022): 119, <https://www.journals.vu.lt/psichologija/>

kalavimai motyvuoja mokinius mokytis. Tyrime dalyvavę mokytojai aktualizavo temos svarbą siekiant skatinti šiuolaikinius mokinius mokytis – tai atsispindi kitame tyrime²², kuriame akcentuojamas mokymosi medžiagos aktualumas kaip mokymosi motyvacijos skatinimo veiksnys.

Tyrimo dalyvių teigimu, taikant IKT pamokose taip pat svarbus mokymosi motyvacijos veiksnys yra mokymosi aplinka – pozityvūs mokytojo ir mokinio tarpusavio santykiai, motyvuoto mokytojo pavyzdys:

„<...> gero santykio kūrimas su mokiniais, su grupe <...> sukūrus <...> pakankamai šiltus, pagarba paremtus santykius, <...>. <...> tada jau, mm...kitas žingsnis <...>.“ (I3).

„<...> leidiesi diskusijai, <...> atsižvelgi į jų nuomonę ir kai jie mato, kad mokytojas su jais derasi ir nusileidžia, ir pritaria arba paaiškina, tai jie labai motyvuotai paskui ir kitaip žiūri į tas užduotis.“ (I5).

Tai atsispindi mokslininkų²³ atliktų tyrimų išvadose, patvirtinančiose, kad motyvuojanti mokymosi aplinka apibrėžiama draugiškais ir pagarbiais mokinių-mokytojo santykiais, kai mokytojas išreiškia palaikymą, taip pat pedagogo kompetencija, kuri skatina mokinius siekti mokymosi tikslų. Taip pat pabrėžiama²⁴ mokinių-mokytojo tarpusavio bendravimo būdų svarba, nes tai labiausiai skatina mokinius įsitraukti į pamokos veiklas. Autorių teigimu, mokytojas, kuris yra autonomiškas ir domisi dalyku, skatina mokinius taip pat domėtis dėstomu dalyku.

article/view/29912.

22 Jutarat Vibulphol, „Students' Motivation and Learning and Teachers' Motivational Strategies in English Classrooms in Thailand“, *English Language Teaching* 9 (4) (2016): 65-69, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1092756.pdf>.

23 Nemira Mačianskienė ir Gintarė Gelūnaitė-Malinauskienė, „Vokiečių kalbos mokymo(si) per anglų kalbą ypatumai daugiakultūroje aplinkoje“, *Darnioji daugiakalbystė: periodinis mokslo žurnalas* 4 (2014), 119-120, <https://www.vdu.lt/cris/handle/20.500.12259/876>.

Lisa Legault, „Intrinsic and extrinsic motivation“, (2016): 13, https://www.researchgate.net/publication/311692691_Intrinsic_and_Extrinsic_Motivation.

Ilona Rastauskaitė ir Irma Tandzegolskienė, „Pedagogų per pamoką naudojami paauglių (15-17 m.) mokymosi motyvacijos stiprinimo būdai“, *Holistinis mokymasis* 3 (2017): 41-52. <https://www.vdu.lt/cris/entities/publication/74e1a7af-4700-4b2c-9cf6-078e26b4f874/details>.

24 Raižienė, Gabrielavičiūtė ir Garckija, *supra note*, 21: 115.

Iš mokytojų pasisakymų paaiškėjo, kad taikant IKT svarbus dinamikos pamokoje palaikymas – varijuojant tarp veiklų ar jas kartojant, išlaikomas mokinių dėmesingumas, o tai skatina mokymosi motyvaciją:

„<...> pamokoje ir veiklą ir darbą stengiuosi kaitalioti, kad nebūtų visą laiką ta pati monotonija.

<...> išeiti iš rutinos ir padaryt kažką kitokio, kad vėl grąžint jų dėmesį ir motyvaciją pas save.“ (I7.)

„<...> mokiniai atlieka užduotį ir kuria dialogą, jie ta pačia tema... dialogą, ta pačia pateikta tema kalba su keliais mokiniais. Ir tada tuo pačiu metu jie įgyja daugiau pasitikėjimo savimi, tai motyvuoja ugdyti jų gebėjimą kalbėti anglų kalba, įtvirtina žodyną ir jie labiau pasitiki savo jėgomis.“ (I2).

Atlikto tyrimo duomenys atskleidė, kad mokytojai, taikydami pamokose IKT, daug dėmesio skiria grįžtamajam ryšiui. Grįžtamojo ryšio suteikimą ir sąlygų sudarymą mokiniui stebėti ir įsivertinti asmeninę pažangą tyrime dalyvavę mokytojai vertina kaip reikšmingą veiksnių skatinant mokymosi motyvaciją:

„<...> pozityvus atgalinis ryšys <...> kai mokinys atlieka refleksiją ir mokytojas, sakykim, aš, pakomentuoju kiekvienam mokiniui arba žodžiu arba padarau tai raštu ir manau, kad tai irgi skatina jų motyvaciją.“ (I2).

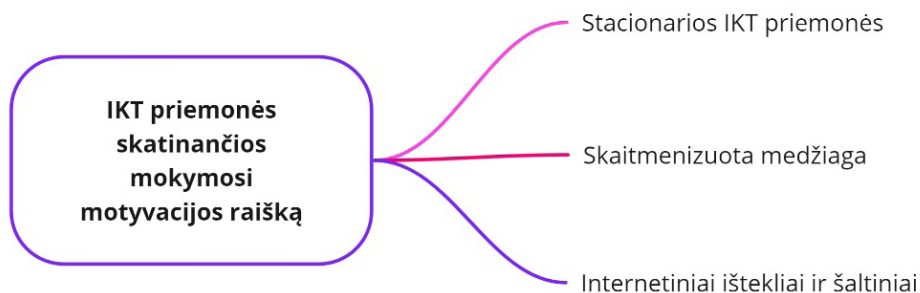
„Vaikams ypač patinka, kai jie mato rezultatą ir gali, pavyzdžiui, pamokos pradžioje tą patį testuką pasidarę 5–10 klausimų ir tada mokomės pamokos gale vėl tą patį testuką padarom. Ir jie pamato rezultatą, skirtumą – tai labai motyvuoja vaikus.“ (I5).

Tyrimo dalyvių teigimu, grįžtamojo ryšio suteikimas, tarpusavio varžymosi skatinimas ir asmeninės pažangos stebėjimas skatina mokinius mokytis. Grįžtamojo ryšio suteikimą kaip pagrindinį motyvacijos šaltinį nurodo ir mokslininkai²⁵.

25 Rastauskaitė ir Tandzegolskienė, *supra note*, 23; Raižienė, Gabrielavičiūtė ir Garckija, *supra note*, 21: 50; Bagdonas ir Jankauskienė, *supra note*, 20: 81.

2. IKT priemonės, skatinančios mokinių mokymosi motyvaciją anglų kalbos pamokose

Tyrimo duomenys atskleidė anglų kalbos mokytojų taikomas IKT priemones siekiant skatinti mokinių mokymosi motyvaciją. Išskirtos šios kategorijos: stacionarios IKT priemonės, skaitmenizuota medžiaga ir internetiniai šaltiniai bei ištekliai.

2 pav. IKT priemonės, skatinančios mokymosi motyvacijos raišką

Anglų kalbos mokytojai dažnai taiko stacionarias IKT priemones – išmaniąją lentą ir multimediją klausymo ir rašymo įgūdžiams lavinti, taip pat pamokos turinio pristatymą, kai naudojama skaitmeninių vadovėlių medžiaga:

„<...> 12-oje klasėje yra rašinys, kada <...> yra pateikta rašymo užduotis. <...> parašo tą rašinį ir paskui, pabaigoje tu pateiki pavyzdį išmaniojoje lentoje, kaip tai galėtų atrodyti <...>, kas lemtų tą gerą sėkmę. Vat tas, būtent tas, labai motyvuoja mokinį siekti tų rezultatų. Kai jisai gali pasilyginti kaip jisai parašė.“ (I4).

„<...> „smart board’ai“ ir taip toliau, tai jie pagrinde eina ant „listening’o“ <...> Kažkokią video medžiaga peržiūrėt.“ (I7).

Tai atliepia tiek Lietuvos²⁶, tiek užsienio²⁷ mokslininkų išvadas, kad išmanioji

26 Rokas Gulbinas ir Irmantė Arkušauskaitė, „Vaikų įtraukties į ugdymą galimybės panaudojant IKT: mokinių požiūris“, *Socialinis ugdymas, Sumanioji edukacija* 41 (2) (2015): 99-110, <https://www.vdu.lt/cris/entities/publication/7a7baa79-51c8-4ce3-99f3-07b4548b9441/details>.

Targamadzė, *supra note*, 3: 49.

27 Anisa Husni Alkaromah, Endang Fauziati ir Abdul Asib, „Students’ Perception on the Information and Communication Technology (ICT) Tools in English Language Teaching“, *ELS Journal on Interdisciplinary Studies*

lenta ir multimedija yra labiausiai į mokymąsi įtraukiantis metodas, sudominantis mokinį ir palaikantis jo dėmesingumą.

Tyrimo dalyviai naudoja skaitmenizuotą medžiagą, tačiau ne tik pamokos turiniui pristatyti, o ir tarpusavio varžymuisi skatinti:

„<...> buvo su skaitmeniniu vadovėliu. <...> buvo keli trumpi pratimai ir aš pasikviečiau tris žmones, kurie turėjo su tuo skaitmeniniu parkeriu surašyti atsakymus, buvo vėl kas greičiau, tai padarys. Tai čia buvo gerai – šitas pasiteisino, nes visi žiūrėjo, visi palaikė.“ (I7).

Mokslininkai²⁸ mini, kad skaitmenizuoti vadovėliai skatina mokinius aktyviai dalyvauti pamokoje, bendradarbiauti tarpusavyje, leidžia mokiniui dalyvauti gyvenimiškose situacijose, mokymasis tampa interaktyvus ir įtraukiantis. Konkurencingumo skatinimas kaip mokymosi motyvacijos veiksnys analizuotoje mokslinėje literatūroje²⁹ akcentuojamas lavinant žodyno plėtros įgūdžius.

Tyrimo metu paaiškėjo plačiausiai naudojama IKT priemonių kategorija – interneto **šaltiniai ir išteklių dėl jų interaktyvumo ir aktualių temų. Mokslinėje literatūroje**³⁰ interneto išteklių taikymas apibrėžiamas kaip įtraukiantis į moky-

in Humanities 3(1) (2020): 122-129, <https://journal.unhas.ac.id/index.php/jish/article/view/9522>; Li Gang, Li Wenyi ir Li Bing, „Integration Practice of Modern Information Technology in English Teaching“, iš *MATEC Web Conferences* 359 (2022): 1-5, https://www.matec-conferences.org/articles/mateconf/abs/2022/06/mateconf_isc-fte2022_01019/mateconf_isc-fte2022_01019.html; Kamrunnahar Rakhi ir kt., „The Use of Modern Technology in English Language Teaching- ELT“, (2021), https://www.researchgate.net/publication/357299133_The_Use_of_Modern_Technology_in_English_Language_Teaching_-_ELT; Lijia Tang, „The Application of Modern Multimedia Technology in English Teaching“, *Journal of Education, Humanities and Social Sciences* 4 (2022): 253, https://www.researchgate.net/publication/366663683_The_Application_of_modern_multimedia_Technology_in_English_Teaching.

Mohd Salahuddin Qazi, „Role of ICT (Informations and Communication Technology) in English Language (Teaching & Learning). Scientific Programming“, *The International Journal of Human Rights* (2022), https://www.researchgate.net/publication/366398727_ROLE_OF_ICT_INFORMATION_AND_COMMUNICATION_TECHNOLOGY_IN_ENGLISH_LANGUAGE_TEACHING_LEARNING.

Rakhi, *opt.cit.*, 5.

28 *Ibid.*, 15.

29 Yu-Jiao Liu, Ying-Ge Zhou, Qi-Long Li ir Xin-Dong Ye, „Impact Study of the Learning Effects and Motivation of Competitive Modes in Gamified Learning“, *Sustainability* 14(11) (2022): 11, <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/11/6626>.

30 Rahma Dianti ir Yunani Atmanegara, „The Implementation of ICT-integrated ELT across Curriculum 2013 in Senior High Schools in Palembang“, *English Community Journal* 2(2) (2019): 217-226, <https://www.researchgate>.

mąsi būdas.

Lietuvos mokslininkų³¹ darbuose minimas elektroninių žodynų taikymas anglų kalbos pamokose. Mokytojai taip pat nurodo taikantys šią priemonę žodyno plėtros įgūdžiams lavinti:

„WordUp“, kur jie gali patys generuoti žodyną, pridėti žodžius, tikrinti savo lygį <...> šita programėlė <...> patinka būtent todėl, kad ji labai suasmenina. <...> būtina naudotis online žodynais kaip „Cambridge“... „Merriam-Webster“ <...> neišvers sunkesnių žodžių.“ (I3).

Labiausiai motyvuojančios priemonės yra internetinės platformos, jas anglų kalbos mokytojai taiko įvairiapusiškai: žodyno plėtrai ir klausymo įgūdžiams lavinti, užduotims kurti ir formuoti užduočių bazę:

„<...> platformos, nuorodos su kokiom tai užduočių kūrimo būdais <...>. <...> „Kahoot“, „Study Stack“, „Puzzle“ platforma, <...> „Google Classroom“, gali tenai užduotis pridėti, sukurti savo. <...> „TED Talk“, kai gali prigalvot ir sukurt visokių užduočių.“ (I4).

„<...> pamokos pasiruošimui naudoju „Classroom Screen“ <...> susidėt <...> galiu ir pamokos tikslą, ir uždavinį visą pamoką rodyti, ir laiko vadyba, ir grupėm sudaryti, ir QR kodus, ir pasiruošti pamokai labai patogiu.“ (I5).

„<...> IELTS medžiagos irgi ten yra elektroninės <...> labai neblogos <...>.“ (I1).

Mokslininkai³² daug dėmesio skiria internetinių vaizdo tinklalaidžių tinklapių

net/publication/334606975_THE_IMPLEMENTATION_OF_ICT-INTEGRATED_ELT_ACROSS_CURRICULUM_2013_IN_SENIOR_HIGH_SCHOOLS_IN_PALEMBANG.

Mohammed Abdulkareem Alkamel ir Santosh Chouthaiwale, „The Use of ICT Tools in English Language Teaching and Learning: A Literature Review“, *Veda's Journal of English Language and Literature-JOELL* 5(2) (2018): 29-33, https://www.researchgate.net/publication/330986788_The_Use_of_ICT_Tools_in_English_Language_Teaching_and_Learning_A_Literature_Review; Alkaromah, Fauziati ir Alkaromah, *supra note*, 27.

31 Skučienė, *supra note*, 19: 227.

32 Wael Almurashi, „The Effective Use of Youtube Videos for Teaching English Language in Classrooms as Supplementary Material at Taibah University in Alula“, *International Journal of English Language and Linguistics Research* 4 (3) (2016): 32-47, https://www.researchgate.net/publication/329727456_THE_EFFECTIVE_USE_OF_YOUTUBE_VIDEOS_FOR_TEACHING_ENGLISH_LANGUAGE_IN_CLASSROOMS_AS_SUPPLEMENTARY_MATERIAL_AT_TAIBAH_UNIVERSITY_IN_ALULA.

Li Gang, Li Wenyi ir Li Bing, „Integration Practice of Modern Information Technology in English Teaching“, *MA-TEC Web Conferences* 359 (2022): 1-5, <https://www.matec-conferences.org/articles/mateconf/abs/2022/06/ma>

taikymui ir pabrėžia, kad šios internetinės platformos, ypač „TED Talk“, „TED Ed“ ir „Youtube“ aktualiu turiniu sudomina mokinius ir patraukia jų dėmesį mokantis latentiniu būdu. Tyrimo dalyvių teigimu, šiose tinklalaidžių platformose galima rasti iš anksto paruoštos metodologinės medžiagos, skirtos anglų kalbos įgūdžiams tobulinti:

„<...> „Youtube“, „TED Ed“, „TED Talk“, kadangi medžiagos kiekis yra netgi neaprepiamas ir galima tikrai kažko surasti bet kokia tema.“ (I3).

Kaip naujai taikoma motyvuojanti IKT priemonė minimi internetiniai žaidimai³³. Atliktas tyrimas atskleidė, kad anglų kalbos mokytojai dažniausiai taiko tokius žaidimus kaip „Kahoot“, „Quizziz“ ir „Quizlet“. Mokytojai nurodė, kad ši priemonė pasiteisina dėl universalumo ir šiuolaikiškumo, todėl dažniausiai naudojama kaip įsivertinimo, užduočių bazės formavimo ar kalbinių įgūdžių

teconf_isc-fte2022_01019/mateconf_isc-fte2022_01019.html; Malgorzata Karczewska, „TED to Fight Tedious Classes: the Use of TED Talks and TED-Ed Lessons in the (Online) English Classroom“, *Annals of the University of Craiova, Linguistics* 43 (3) (2016): https://www.researchgate.net/publication/358160514_TED_TO_FIGHT_TEDIOUS_CLASSES_THE_USE_OF_TED_TALKS_AND_TED-ED_LESSONS_IN_THE_ONLINE_ENGLISH_CLASSROOM; Tira Nur Fitria, „Using TED Talks In English Language Teaching (ELT): Supplemental Resources for English Language Teaching (ELT)“, *SOSMANIORA (Jurnal Ilmu Sosial dan Humaniora)* 1 (1) (2022): 36-43. https://www.researchgate.net/publication/359717676_Using_TED_Talks_In_English_Language_Teaching_EL_T_Supplemental_Resources_for_English_Language_Teaching_EL_T; Rini Yulianti Putri, „Exploring of Online Learning Using Youtube in English Vocabulary During The Covid-19 Pandemic“, *Jurnal Inovasi Penelitian Dan Pengabdian Masyarakat* 2 (1) (2022): 1-8, https://www.researchgate.net/publication/361707632_Exploring_of_Online_Learning_Using_Youtube_in_English_Vocabulary_During_The_Covid-19_Pandemic; Alina Fay de Azevedo ir Juliana Matias, „Teaching English through Youtube: Grammar Video Analysis of Three Brazilian Youtube Channels Dedicated to Efl Teaching. English Review“, *Journal of English Education* 8 (1) (2019), https://www.researchgate.net/publication/338213346_TEACHING_ENGLISH_THROUGH_YOUTUBE_GRAMMAR_VIDEO_ANALYSIS_OF_THREE_BRAZILIAN_YOUTUBE_CHANNELS_DEDICATED_TO_EFL_TEACHING.

- 33 Gavin Dudeney ir Nicky Hockly, „ICT in ELT: How did we get here and where are we going?“, *ELT Journal* 66 (2012): 533-542, https://www.researchgate.net/publication/273370521 ICT_in_ELT_How_did_we_get_here_and_where_are_we_going; Alastair Henry, „Digital games and ELT: Bridging the authenticity gap“, *International perspectives on motivation* (2013): 133-155, <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:638164/FULLTEXT01.pdf>; Rafael Leonardo da Silva, „Video Games as Opportunity for Informal English Language Learning: Theoretical Considerations“, *ESpecialist* 35 (2) (2014): 155-169, <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.878.7424&rep=rep1&type=pdf>; Domas Rudis ir Svetozar Poštić, „Influence of video games on the acquisition of the English language“, *Verbum* 8 (2018): 112-128, <https://www.journals.vu.lt/verbum/article/view/11354/9818>; Ozrum Utku ir Emrah Dolgunsöz, „Teaching EFL vocabulary to young digital natives through Online Games: a study with Turkish 5th grade EFL learners“, *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)* 5(1) (2018): 115-130, <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/228/223>; Erika Andrilionytė, „Dviejų užsienio kalbų: anglų ir vokiečių mokėjimas – sėkminga investicija į savo ateitį“, *9-osios tarptautinės studentų konferencijos straipsnių rinkinys* 2 (2020): 12-19, https://vfv.viko.lt/media/uploads/sites/11/2021/03/Studentu_konferenciju_leidiny_2020_2_dalis.pdf.

lavinimo priemonė:

„<...> refleksijai, galėčiau paminėti „Mentimeter“ <...> taikau „Kahoot“, bet labai retai.“ (I2).

„*Liveworksheets*“ ir tos tokios apklausos, labai tinka „Mentimeter“. <...> „Quiz-ziz“ labiausiai motyvuoja, nes <...> jie mato savo klaidas, jie gali analizuoti, pa-sižiūrėti. Tada jie labai įdėmiai seka pamokos turinį, kai aš jau dėstau kažkokią medžiagą ar aš praktiškai dėstau, jie ieško atsakymo į tuos savo klausimus, kurių nežinojo.“ (I5).

Tyrimo metu atskleista, kad anglų kalbos mokytojai, siekdami motyvuoti mo-kinius, naudoja virtualią aplinką. Mokslininkų³⁴ teigimu, virtualios aplinkos nau-dojimas veikia mokinių įsitraukimą ir didina jų motyvaciją. Tyrimo dalyviai taip pat akcentavo, kad virtualią aplinką naudoja kaip gramatikos vartojimo, rašymo įgūdžių lavinimo ar testavimo priemonę:

„<...> testai, <...> kuriuos galima sukurti „Google Classroom“. Dar yra „Liveworksheets“.“ (I2).

„<...> pamokos pasiruošimui naudoju „Classroom Screen“ <...> susidėt <...> galiu ir pamokos tikslą, ir uždavinį visą pamoką rodyti, ir laiko vadyba, ir grupėm sudaryti, ir QR kodus, ir pasiruošti pamokai labai patogiu.“ (I5).

„<...> su „Teams’ais“ aš ir tiesiog dažnai įkeliu, sakykim, namų darbams, ypač vyresniems *gimnazistams*, tai esu padarius <...> skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir pristatymus tam tikrų dalykų, sakykim, kaip ten rašyti pastraipą, kaip rašyti įžangą, išvadą, visokius tokius dalykus jau vyresniems atskirų rašinių ten aprašymą ir taip toliau.“ (I6).

Išvados

IKT taikymas skatinant mokinių mokymosi motyvaciją anglų kalbos pa-mokose siejamas su šiuolaikinio ugdymo principų taikymu pateikiant aiškius

34 Zinkovskaya, Katermina ir Plaxin, *supra note*, 2: 683; Baranauskienė ir Gudonienė, *supra note*, 4: 171.

reikalavimus pamokoje, leidžiant mokiniam pasirinkti naudojamą priemonę ar mokymosi metodus, individualizuojant mokymąsi ar aktualizuojant pamokos turinį. Taikant IKT pamokoje svarbu palaikyti veiklos dinamiką ir kurti mokymui(si) palankią aplinką. Grįžtamojo ryšio suteikimas yra reikšmingas mokymosi motyvacijos skatinimo veiksnys, todėl taikant IKT svarbu ne tik stebėti ir sekti mokinio pažangą, bet ir sistemingai teikti grįžtamąjį ryšį.

Pagrindinės anglų kalbos mokytojų naudojamos IKT priemonės mokinių mokymosi motyvacijai skatinti yra kompiuteris, mobilusis telefonas, planšetė, dokumentų kamera ir išmanioji lenta. Išmanioji lenta naudojama kartu su multimedija kaip klausymo ir rašymo įgūdžių lavinimo, pamokos turinio pristatymo taikant skaitmeninių vadovėlių medžiagą priemonė. Skaitmenizuota vadovėlių medžiaga taikoma ne tik siekiant pristatyti pamokos turinį, tačiau ir skatinant tarpusavio varžymąsi. Kita skaitmenizuota medžiaga pasitelkiama pamokos turiniui pristatyti, užduotims atlikti ir diferencijuoti. Kalbiniai įgūdžiai lavinami naudojant aktuales internetinius šaltinius, o žodyno plėtrai, klausymo įgūdžiams lavinti ir užduotims kurti, taip pat užduočių bazei formuoti pasitelkiamos interneto platformos. Taip pat naudojama įsivertinimo, užduočių bazės formavimo ar kalbinių įgūdžių lavinimo priemonė internetiniai tinklapiai. Naudojami ir internetiniai žaidimai „Kahoot“, „Quizziz“ ir „Quizlet“. Virtuali aplinka pasitelkiama kaip gramatikos vartojimo, rašymo įgūdžių lavinimo ar testavimo priemonė.

MOKSLINĖS MINTIES ŠVENTĖ 2024

Studentų mokslinių straipsnių rinkinys

Mykolas Romeris
universitetas

Vilnius, 2024

REDAKTORIŲ KOLEGIJA

Prof. dr. Eglė Bilevičiūtė (pirmininkė)
Dr. Kristina Kenstavičienė (vykdančioji redaktorė)

Prof. dr. Virginijus Bitė
Doc. dr. Raminta Bardauskienė
Prof. dr. Lyra Jakulevičienė
Doc. dr. Juozas Valčiukas
Prof. dr. Agnė Tvaronavičienė
Doc. dr. Dovilė Sagatienė
Prof. dr. Romas Prakapas
Prof. dr. Odeta Merfeldaitė
Prof. dr. Birutė Pranevičienė
Prof. dr. Giedrė Valūnaitė-Oleškevičienė

Straipsnių recenzentai:

Dr. Rimvydas Augutavičius, prof. dr. Virginijus Bitė, dr. Darius Bolzanas, dr. Viktorija Budreckienė, prof. dr. Ieva Deviatnikovaitė, prof. dr. Vida Gudžinskienė, prof. dr. Violeta Jegelevičienė, Remigijus Kalašnykas, dr. Kristina Kenstavičienė, Julius Lankelis, Dmitrij Mačiugin, dr. Jolita Miliuvienė, prof. dr. Andrejus Novikovas, prof. dr. Mykolas Simas Poškus, prof. dr. Romas Prakapas, prof. dr. Birutė Pranevičienė, doc. dr. Ernestas Spruogis, Inesa Stolper, doc. dr. Jautrė Ramutė Šinkūnienė, doc. dr. Ramūnas Vanagas, dr. Mindaugas Verbickas, doc. dr. Gintautė Žibėnienė, dr. Leda Žilinskienė.

Aprobuota Teisės mokyklos tarybos 2024-06-23 nutarimu Nr. 1T-15.

Visos leidinio ir leidybos teisės saugomos. Šio leidinio arba kurios nors jo dalies negalima taisyti, dauginti ar kitaip platinti autoriui ir leidėjui nesutikus.